

'กรอบ'

นำเสนอเมื่อ : 19 พ.ค. 2552

ไรกรอบ

***เคยได้ยินชื่อ ดร.วรภัทร ภูเจริญ ไหมครับ??

เขาเคยเป็นวิศวกรขององค์การอวกาศนาซา

ประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อ 20 กว่าปีก่อน

เคยได้รับรางวัลงานวิจัยที่ดีที่สุดระดับโลก

เกี่ยวกับเครื่องยนต์ไอพ่น

ตัดสินใจกลับเมืองไทยเพราะ

- 1.อยากดูแลพ่อแม่
- 2.ไม่อยากเป็นพลเมืองชั้นสองในบ้านพักคนชรา
- 3.อยากเที่ยว และ
- 4.ชอบกินอาหารอร่อย

เคยเป็นอาจารย์คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ก่อนจะออกมาตั้งบริษัทที่ปรึกษาของตัวเอง

ผมประทับใจบทสัมภาษณ์ของ ดร.วรภัทรใน 'เสาร์สวีสต์'

ของ 'กรุงเทพธุรกิจ' มาก

คนอะไรก็ไม่รู้ ชีวิตมันส์เป็นบ้า

ความคิดก็กวนเหลือหลาย

ตอนที่เขาเป็นอาจารย์

วิธีการสอนหนังสือของเขาแปลกกว่าคนอื่น

'ผมออกนอกกรอบตลอดเวลา'

เขามอก

เขาเคยพาเด็กวิศวะไปที่ริมสระว่ายน้ำ
เรียนไปและดูนิสิตสาว ๆ ว่ายน้ำไป
ด้วยคาดว่าคงไปเรียนเรื่อง 'คลื่น'
ระหว่างทำฟรีสไตล์ กับทำผีเสื้อ
คลื่นที่เกิดขึ้นของทำไหนถี่กว่ากัน
ระหว่างชุดหูฟังกับวันพีช
แรงเสียดทานกับน้ำ ชุดไหนมากกว่ากัน
แนวการศึกษาน่าจะออกไปทำนองนี้
แต่ที่ชอบที่สุดคือตอนที่เขาออกข้อสอบ
ข้อสอบของเขาสั้นและกระชับมาก

'จงออกข้อสอบเอง พร้อมเฉลย'

โหย...เด็กวิศวะอึ้งกันทั้งห้อง
คำตอบส่วนใหญ่เป็นการตั้งโจทย์แบบง่าย ๆ
เช่น บั๊นจันมีกี่ชนิด

ผลปรากฏว่าได้ศูนย์กันทั้งห้อง

เพราะเป็นคำตอบที่ไม่ได้แสดงความคิดที่ลึกซึ้ง

สมกับที่เรียนมาทั้งเทอม

เหตุผลที่ดร.วรภัทรออกข้อสอบ

ด้วยการให้นิสิตออกข้อสอบเอง

เป็นเหตุผลที่ตรงกับใจผมมาก

'ชีวิตคนเราจะรอให้อาจารย์ ตั้งโจทย์อย่างเดียวไม่ได้'

ต้องหาโจทย์มาเอง คิดแล้วทำ

ถ้าผิดแล้วอาจารย์จะปรับให้'

เขามองว่าเด็กรุ่นใหม่ติดนิสัยเด็กกวตริชา

รอคนคาบทุกอย่างมาป้อนให้ไม่รู้จักคิดเอง

'ถารอและตั้งรับ'

คุณก็เป็นพวกอีแร้ง

แต่พวกคุณแยกว่า

เพราะเป็นแค่ลูกอีแร้ง

คือ รออาหารที่คนอื่นป้อนให้'

โหย...เจ็บ

ผมเชื่อมานานแล้วว่า

ชีวิตของคนเรา

เป็นข้อสอบอัตนัย

ที่ต้องตั้งโจทย์เอง และตอบเอง

ไม่ใช่ข้อสอบปรนัย

ที่มีคนตั้งโจทย์ และมีคำตอบ

เป็นทางเลือก ก-ข-ค-ง

ถ้าใครที่คุ้นกับ 'ชีวิตปรนัย'

ที่มีคนตั้งโจทย์ให้และเสนอทางเลือก

1-2-3-4 คนคนนั้นชีวิตจะไม่ก้าวหน้า

เพราะต้องฟังพาคณอื่นตลอดเวลาติดกับ

'กรอบ'

ที่คนอื่นสร้างให้

ไม่เหมือนกับคนที่รู้จักคิด และตั้งคำถามเอง

เรื่องการตั้งคำถามกับชีวิต เป็นเรื่องสำคัญมาก

อย่าลืมว่า

เพราะมี 'คำถาม' จึงมี 'คำตอบ'

เมื่อมี 'คำตอบ' เราจึงเลือกเดิน

พูดถึงเรื่องการตั้งคำถาม

ผมนึกถึง 'โสเครตีส' เขาเป็นนักปรัชญาเอกของโลก

ที่สอนลูกศิษย์ด้วยการสนทนา

ตั้งคำถามให้ลูกศิษย์ตอบ

สร้างองค์ความรู้จาก 'คำถาม'

กลยุทธ์ของ 'โสเครตีส' ในการสอน คือ

ไม่ให้ความเห็นใดๆ แก่นักเรียน

และทำลายความมั่นใจของ นักเรียนที่เชื่อว่าตนเองรู้

'โสเครตีส' เชื่อว่าเมื่อเด็กตระหนักรู้ใน

ความไม่รู้' ของตนเอง

เขาจะเริ่มค้นแสวงหา 'ความรู้'

แต่ถ้าเด็กยังเชื่อมั่นว่าตนเองมี 'ความรู้' เขาก็จะไม่แสวงหา

'ความรู้'

การตั้งคำถามของโสเครตีสจึงมีเป้าหมาย

โจมตีและทำลายความเชื่อมั่นในภูมิความรู้ของนักเรียน

เป็นกลยุทธ์ที่ 'น้ำ' ให้หมดจากแก้ว

เมื่อแก้วไม่มีน้ำแล้ว จึงเริ่มให้เขาเท 'น้ำ' ใหม่
ใส่แก้วด้วยมือของเขาเอง

'น้ำ' ที่ลูกศิษย์แต่ละคนเทลงแก้วด้วยมือตัวเองมาจาก

'คำตอบ' ที่เขาค้นคิดขึ้นมาเอง

'คำตอบ' จาก 'คำถาม' ของ 'โสเครตีส'

โสเครตีส' นิยามศัพท์คำว่า 'คนฉลาด' และ 'คนโง่'
ได้อย่างน่าสนใจ

'คนฉลาด' ในมุมมองของ

โสเครตีส' นั้นไม่ใช่คนที่รู้ทุกเรื่องแต่

'คนฉลาด' คือคนที่รู้ว่าตัวเองไม่รู้

ส่วน

**'คนโง่' นั้น
คือคนที่ไม่รู้ที่ตัวเองไม่รู้**

แต่ทำตัวราวกับเป็นผู้รู้

***** ไม่น่าเชื่อมาก่อนหน้านี้**

ผมยังมีความภาคภูมิใจใน 'ความรู้'

ของตนเอง แต่พออ่านถึงบรรทัดนี้

ทำไมผมเริ่มรู้สึกว่

ตัวเองไม่รู้อะไรเลย***

ลองหาความรู้ใหม่ ๆ ให้กับตัวคุณ